gemeente Deventer

Meedoen Sportbeleid 2015-2019

Een leven lang sporten en bewegen in Deventer

www.deventer.nl

Inhoud

Inleiding 3

1. Ambitie en uitgangspunten 4
   - 1.1 Inleiding 4
   - 1.2 Ambitie Meedoen Sportbeleid 4
   - 1.3 'Meedoen' als uitgangspunt 4
   - 1.4 Nieuw subsidiebeleid 5
   - 1.5 Maatschappelijke opgave 5
   - 1.6 Partners en rollen 5

2. Vitale sportverenigingen - de vereniging van de toekomst 7
   - 2.1 Inleiding 7
   - 2.2 Uitgangspunten vitale sportverenigingen - de vereniging van de toekomst 7
   - 2.3 Criteria vitale sportverenigingen 7
   - 2.4 Maatschappelijk actief 8
   - 2.5 Ondersteuning en deskundigheidsbevordering gericht op zelfredzaamheid 8
   - 2.6 Ambitie 8

3. Doelgroepen 9
   - 3.1 Inleiding 9
   - 3.2 Uitgangspunten voor sportbeleid 9
   - 3.3 Levensfasebenadering en specifieke doelgroepen als uitgangspunt 10
   - 3.4 Mensen met een beperking 12
   - 3.5 Focus op breedtesport 12
   - 3.6 Delen van kennis en deskundigheidsbevordering doelgroepen en programma's 12
   - 3.7 Samenwerking is het sleutelwoord 12

4. Basisinfrastructuur accommodaties en voorzieningen 13
   - 4.1 Inleiding 13
   - 4.2 Uitgangspunten accommodaties en voorzieningen Meedoen Sportbeleid 13
   - 4.3 Doelstellingen accommodaties en voorzieningen 14

5. Financiën 15
   - 5.1 Begroting 2016 16
   - 5.2 Accommodaties en voorzieningen 18
   - 5.3 Vitale en maatschappelijk actieve verenigingen 18
   - 5.4 Doelgroepen en programmering 18

Inleiding

Sport heeft een belangrijke, meervoudige waarde in onze maatschappij. Het bevordert de gezondheid, ontspant en stimuleert tot vrijwilligerswerk. Door te sporten - in teamverband, met vrienden of alleen - werken mensen aan een actieve leefstijl. Het is een zinvolle vrijetijdsbesteding waar mensen plezier aan beleven, die mensen verbindt en voor ontmoetingen zorgt. Sport heeft daarmee raakvlakken met tal van aanpalende sectoren, zoals bijvoorbeeld welzijn, gezondheidszorg, vrijwilligerswerk, integratie, ouderen en onderwijs. Sport wordt ook ingezet om andere (maatschappelijke) doelen te realiseren. Bovendien kan een sportvereniging mensen al op jeugdige leeftijd stimuleren om vrijwilligerswerk te doen, wat weer een goede basis is voor het doen van vrijwilligerswerk op latere leeftijd.

Voor de gemeente is het Meedoen Sportbeleid Deventer 2015-2019 daarom van groot belang.
In de uitwerking van de ambitie en doelen wordt sport verbonden aan andere beleidsterreinen.

Het Meedoen Sportbeleid is opgesteld met grote betrokkenheid vanuit de stad. Onze dank gaat uit naar de actieve deelname van alle betrokkenen. Gedurende het proces van het opstellen zijn twee sessies georganiseerd, waar 'het' werkveld input heeft kunnen geven op de beleidsvoornemens van de gemeente. De sessies zijn gehouden met:

- sportverenigingen;
- vertegenwoordigers van de gemeenteraad;
- het onderwijs;
- Sportbedrijf Deventer;
- zorg & welzijn.

Meedoen Sportbeleid Deventer bevat de contouren van de beleidsvoornemens, waarbij de richting (vooral) is bepaald door het beleidsplan Meedoen 2015 - 2019 en de inbreng van de vertegenwoordiging uit het werkveld.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staan onze ambities en uitgangspunten. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 worden keuzes gemaakt aan de hand van de onderwerpen: 'vitale sportverenigingen', 'doelgroepen' en 'basisinfrastructuur accommodaties en voorzieningen'. Tot slot wordt In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de financiën.

1. Ambitie en uitgangspunten

1.1 Inleiding

Iedereen doet naar vermogen mee in de maatschappij. Dat is het uitgangspunt van de gemeente Deventer. Of het nu gaat om wonen, gezondheid, sport, vrijwilligerswerk of ontmoeten; inzet is een samenleving waarin mensen betrokken zijn bij elkaar en waarin zij hun kwaliteiten optimaal kunnen inzetten - voor zichzelf, de omgeving en daarmee de samenleving. Meedoen geeft mensen een gevoel van eigenwaarde, draagt bij aan welzijn en welbevinden en verkleint de vraag naar zorg. Ook sport om de sport is waardevol en krijgt voldoende aandacht van de gemeente.

1.2 Ambitie Meedoen Sportbeleid

De gemeente wil zoveel mogelijk Deventenaren laten sporten en bewegen. Daarom zorgen we voor een goede basis van accommodaties en voorzieningen, zetten we in op vitale verenigingen en stimuleren we activiteiten voor verschillende doelgroepen. Op dit moment ligt het percentage bewoners in de gemeente Deventer wat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) op 56%, iets hoger dan het landelijk gemiddelde (55%). In de komende beleidsperiode willen we dit percentage minimaal handhaven en waar mogelijk laten stijgen.

1.3 'Meedoen' als uitgangspunt

Onderstaande uitgangspunten van het Meedoenbeleid, zijn ook van kracht op sport:

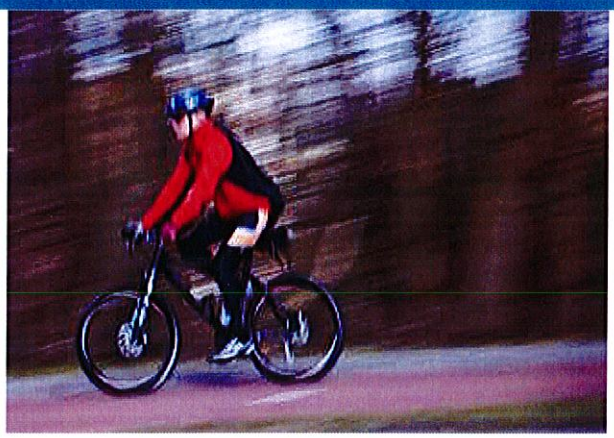
- **Wijk-, buurt-, dorp- en kerngericht.** In de wijk/kern moet binnen- en buitenruimte beschikbaar zijn die afgestemd is op de behoeften van jong en oud. Denk aan ruimte om te spelen, te sporten, te ontspannen, elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ontplooien. Wat is er in de wijk/buurt aanwezig op het gebied van sport en bewegen en waar is behoefte aan? Dat is het uitgangspunt. Zo sluiten we aan bij de leef- en belevingswereld van mensen.

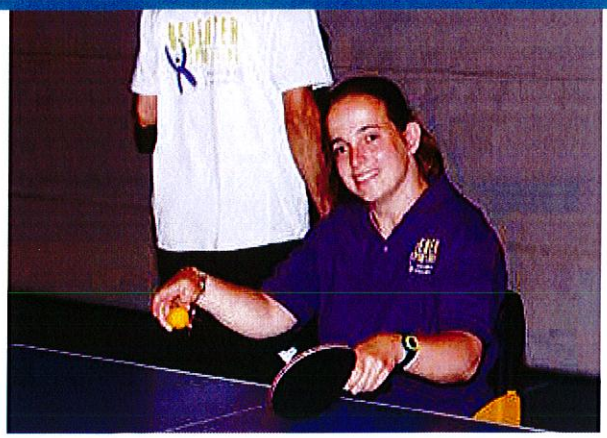
- **Eigen verantwoordelijkheid/eigen kracht.** De eigen verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties staat centraal. De gemeente heeft een rol in het creëren van bepaalde voorwaarden, maar het streven is zelfredzaamheid en eigen kracht.

- **Integraliteit.** Door de maatschappelijke rol van sport te benadrukken, ontstaat nog meer samenwerking tussen sectoren als gezondheid & welzijn, onderwijs, bedrijfsleven en cultuur. Sport kan bijdragen aan maatschappelijke doelen en organisaties buiten de sport kunnen bijdragen aan vitale sportverenigingen. Integraal werken is hiervan een logisch gevolg.

- **Preventie.** Voldoende sport en bewegen draagt bij aan het terugdringen van (chronische) aandoeningen. Een actieve leefstijl vermindert het beroep op zorg en vergroot de zelfredzaamheid.

- **Kwaliteit en continuïteit.** Sport is gebaat bij kwaliteit van bijvoorbeeld het sport- en beweegaanbod, (technisch) kader en leerkrachten. Goede ondersteuning van trainers en bestuur van sportclubs en leerkrachten in het onderwijs zorgen voor kwaliteit.

1.4 Nieuw subsidiebeleid

Op basis van onderzoek naar de huidige, gemeentebrede wijze van toekenning van subsidies ontwikkelt de gemeente nieuw subsidiebeleid. Hierin worden algemene uitgangspunten voor het toekennen en vaststellen van subsidies bepaald. Daarnaast loopt het traject Samen ruimte geven waarbij is besloten voor één Meedoenbudget. De jeugdsport- en sportevenementen-subsidie worden hier onderdeel van.

1.5 Maatschappelijke opgave

De gemeente wil zoveel mogelijk mensen stimuleren om te gaan en blijven bewegen. Dat kan individueel, met een sportmaatje of in teamverband zijn. Het gaat om inwoners uit verschillende leeftijdscategorieën, maar ook om mensen met een beperking die op hun eigen niveau en eigen wijze willen bewegen. Om dit te bereiken kijkt de gemeente vanuit een bredere context naar sport en bewegen. Sportverenigingen zijn daarbij van grote waarde als één van de belangrijkste en grootste aanbieders van sport- en beweegmogelijkheden. Maar ook daarbuiten zijn verschillende mogelijkheden voor inwoners om kennis te maken met sport en bewegen in georganiseerd of ongeorganiseerd verband. Te denken valt aan een uitnodigende openbare ruimte met fiets- en wandelpaden en sport- en speelvoorzieningen in de wijk. De gemeente Deventer geeft haar sportbeleid vanuit deze brede context vorm.

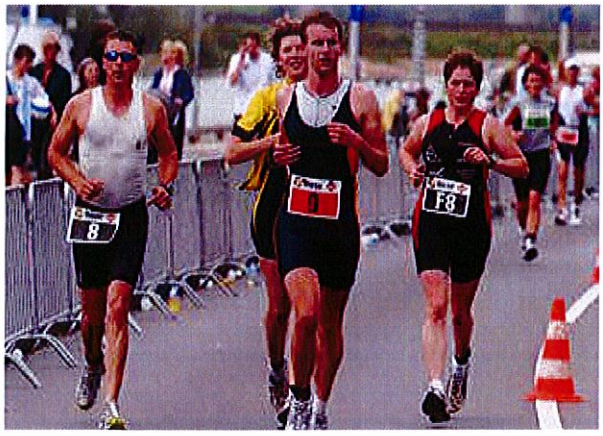
1.6 Partners en rollen

Om deze uitdaging (opgave) aan te gaan is een duidelijke focus, doorzettingsvermogen en samenwerking nodig. Niet alleen van de sportsector en de gemeente, maar ook van tal van andere partijen. Dat betekent dat een 'team' (netwerk) moet ontstaan waarbij diverse gemeentelijke afdelingen de samenwerking aangaan met (lokale) organisaties zoals sportverenigingen, onderwijsinstellingen, commerciële sportaanbieders, buurt- en welzijnsorganisaties, kinderopvang, de provincie, sportbonden en bedrijven. Hieronder worden de verschillende rollen van partijen beschreven.

Gemeente

De gemeente heeft verschillende rollen binnen het sportbeleid en de uitvoering daarvan. Afhankelijk van de situatie en vraag vanuit het werkveld, wordt op verschillende momenten en in verschillende fases regie gevoerd, een facilitaire rol ingenomen, dan wel uitvoering gegeven aan het sportbeleid.

Sportverenigingen

Veel mensen sporten bij sportverenigingen. Sportverenigingen zijn gebaseerd op vrijwillige inzet. De primaire rol van sportverenigingen is het, in verenigingsverband, organiseren van sportaanbod, waardoor sport laagdrempelig toegankelijk wordt en tot op een hoog niveau wedstrijdsport bedreven kan worden. Sportverenigingen krijgen daarnaast een steeds belangrijkere rol in de samenleving. Er vindt een verschuiving plaats van de traditionele sportvereniging, de sportvereniging die enkel het sporten als doel had, naar een sportvereniging die verder kijkt. De maatschappelijk actieve sportvereniging (zie paragraaf 2.3) legt niet alleen meer verbindingen tussen de eigen leden, sponsoren en supporters, maar werkt samen met diverse partners uit verschillende sectoren in de wijk om maatschappelijke doelen te realiseren.

Sportbedrijf

De rol van Sportbedrijf Deventer is drieledig. In de eerste plaats is het een belangrijke uitvoerder van het gemeentelijk sportbeleid (sportstimulering en verenigingsondersteuning) met veel kennis en expertise. Ten tweede is het verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van binnensportaccommodaties. Tot slot geeft zij op een marktgerichte wijze invulling aan beheer en exploitatie van de recreatieve functies van de Scheg en het Borgelerbad.

Welzijn

De welzijnssector heeft een verbindende rol gericht op specifieke doelgroepen en met wijken en buurten. De vraag van de bewoner en wat de bewoner zelf kan, is daarbij leidend. Dit bepaalt de aanpak en het (sociale) netwerk dat nodig is. Gezondheid, opvoeden, duurzaamheid, samenleven, armoede en schulden zijn thema's die actueel zijn. Maar ook ingrepen in de fysieke omgeving kunnen aanleiding zijn om bewoners samen te brengen en te werken aan sociale cohesie.

Zorg

De zorgsector kan expertise leveren op het gebied van gezondheidsbevordering, gedragsverandering, methodieken en interventies. Zorgorganisaties hebben ook de verantwoordelijkheid om eigen cliënten te motiveren tot gezond gedrag, zoals sporten en bewegen.[1]

Onderwijs

Scholen in het Primair en Voortgezet Onderwijs zijn verplicht twee uur in de week bewegingsonderwijs te verzorgen. Mbo- en Hbo-instellingen kunnen uit eigen overweging sport- en beweegactiviteiten aanbieden. Onderwijsinstellingen kunnen daarnaast zelf bepalen of zij naast de wettelijke verplichtingen de leerlingen meer sport- en beweegmogelijkheden aanbieden. Zo zijn er in Deventer sportieve scholen, waar consequent aandacht is voor brede sportverkenning, spelen, een gezonde leefstijl en het op een sportieve manier met elkaar omgaan.
Samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen kan leiden tot multifunctioneler gebruik en een sterkere motivatie voor leerlingen om ook buiten schooltijd te sporten.

[1] Aansluitend bij de zeven bouwstenen voor bewegen als onderdeel in verantwoorde ouderenzorg (IGZ)

2. Vitale sportverenigingen - de vereniging van de toekomst

2.1 Inleiding

Sportverenigingen vormen belangrijke plekken waar mensen elkaar ontmoeten. Gezamenlijk zorgen mensen ervoor dat de vereniging blijft draaien. De sportverenigingen zijn ook in Deventer het kloppend sporthart van de gemeente en daarmee van grote waarde.De sportvereniging van de toekomst, de vitale sportvereniging, kijkt verder dan enkel het sporten op zich. Zij weten leden, sponsoren en supporters aan zich te binden en weten door verbindingen te zoeken ook bij te dragen aan maatschappelijke doelen.

2.2 Uitgangspunten vitale sportverenigingen - de vereniging van de toekomst

- Het bestuur van een vitale vereniging is actief en representeert haar leden;
- De vitale vereniging biedt haar leden een breed en passend sportaanbod en sluit aan bij de wensen van haar doelgroep(en). Het sportaanbod is niet alleen gericht op presteren, maar ook op bewegen op zich, ontspanning en plezier. Hierdoor wordt sporten toegankelijker en aantrekkelijker voor doelgroepen zoals ouderen en mensen met een beperking;
- De vitale vereniging is financieel gezond;
- De vitale vereniging beschikt over een gediplomeerd kader en een veilige, schone accommodatie.
- De vitale vereniging heeft een missie, visie en organisatiestructuur die op de toekomst gericht zijn. Ze kijkt daarbij ook naar samenwerking met andere organisaties om eigen doelen te behalen.
- De vitale vereniging wil een verantwoorde sportaanbieder zijn in de gemeente Deventer en levert daarmee een bijdrage aan een leven lang sporten en bewegen.
- Binnen de vitale vereniging is veel aandacht voor vrijwilligers, sportief gedrag en sportoverstijgende waarden (zoals gezondheidsbeleid). Ook is er aandacht voor het stimuleren van vrijwilligerswerk onder jongeren. Immers: jong geleerd is oud gedaan.

2.3 Criteria vitale sportverenigingen

Wanneer is een vereniging vitaal? Om dit objectief te kunnen meten hanteert de gemeente de volgende criteria:

- Organisatie (vitale en representatieve organisatie)
- Financiën (sluitende begroting, verantwoord financieel beleid)
- Accommodaties (veilig, hygiënisch, toegankelijk, bereikbaar, duurzaam, voldoet aan behoefte)
- Beleid & Visie (actueel beleid gericht op de toekomst)
- Communicatie (aandacht voor de interne en externe communicatie)

2.4 Maatschappelijk actief

Vitale en maatschappelijk actieve sportverenigingen leggen niet alleen verbindingen tussen de eigen leden, sponsoren en supporters, maar werken samen met diverse partners uit verschillende sectoren in de wijk om maatschappelijke doelen te realiseren. Dit doen zij door activiteiten te ontplooien op bijvoorbeeld de volgende maatschappelijke thema's:

- gezondheid;
- sportparticipatie doelgroepen;
- duurzaamheid;
- re-integratie en arbeidsparticipatie;
- veiligheid;
- onderwijs.

2.5 Ondersteuning en deskundigheidsbevordering gericht op zelfredzaamheid

Het is van belang om sportverenigingen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar vitale en maatschappelijk actieve verenigingen. Deze ondersteuning moet vooral de zelfredzaamheid verhogen, in plaats van de vereniging afhankelijk te maken van de ondersteuning. Een krachtige manier om de zelfredzaamheid van sportverenigingen te verhogen is door samenwerking tussen verenigingen onderling en met andere maatschappelijke organisaties te creëren/stimuleren. Hierdoor wordt kennis gebundeld en uitgewisseld. Daarbij moet nadrukkelijk de relatie worden gelegd met bestaande mogelijkheden die Deventer te bieden heeft binnen bijvoorbeeld het onderwijs en de Vrijwilligerscentrale Deventer.

Netwerk

Samen met de partners, zoals genoemd in hoofdstuk 1, wordt een netwerk gevormd. Naar wens van de sportverenigingen kan dit netwerk naar wijk of naar thema worden ingericht. Het netwerk is gericht op kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering of samenwerking op diverse thema's, zoals sociale veiligheid.

Sociale veiligheid

Als we willen dat meer mensen gaan sporten, dan moeten sportverenigingen sociaal veilige plekken zijn en blijven. Daarom is er aandacht om pesten en ongewenst gedrag te voorkomen en/of te stoppen. Verenigingen kunnen op het terrein van sociale veiligheid ondersteuning krijgen via onder meer het CJG Deventer als het gaat om het pedagogische klimaat en bijvoorbeeld via het Sportbedrijf Deventer en de Vrijwilligerscentrale als het gaat om tegengaan van ongewenst gedrag en het aanvragen van verklaringen omtrent goed gedrag. Ook zal er een netwerk gevormd worden tussen sportverenigingen en maatschappelijke organisaties rondom het thema sociale veiligheid.

Buddy

Kennisuitwisseling kan ook plaatsvinden door verenigingen een op een te koppelen. De verenigingen die aan elkaar gekoppeld zijn, de buddy's, kunnen zo direct kennis delen of ideeën opdoen van elkaar om zo uiteindelijk een vitale sportvereniging te worden.

Loket

Via een loket kan kennis over diverse zaken gedeeld worden, bijvoorbeeld:

- kennis rondom regelgeving (denk bijvoorbeeld. aan vrijwilligersbeleid, verklaring over gedrag, mogelijkheden leergeld/ rechtop, preventie legionella, etc.);
- ervaringen tussen verenigingen onderling;
- aanbod van vrijwilligers.

2.6 Ambitie

De gemeente Deventer heeft de volgende ambitie:

- het aantal vitale sportverenigingen neemt de komende vier jaar toe;
- het aantal sportverenigingen dat maatschappelijk actief is, ligt in ieder geval rond het landelijk gemiddelde van 10%.

3. Doelgroepen

3.1 Inleiding

Om het sport- en beweeggedrag van inwoners uit Deventer positief te beïnvloeden is beleid gericht op specifieke, kleine doelgroepen niet voldoende. Het beleid moet zich eveneens richten op grote 'standaard' doelgroepen, waar de sportdeelname relatief laag is. Veel mensen uit die grote doelgroepen stoppen op een bepaalde leeftijd met sporten omdat trainingstijden niet meer te combineren zijn met bijvoorbeeld bijbaantjes of gezinsleven. En soms sporten zij niet (meer) omdat het sportaanbod niet goed aansluit bij de fase waarin hun leven zich bevindt. Een dergelijke benadering van sportstimulering wordt een 'levensfasebenadering' genoemd[2] en staat centraal in het sportstimuleringsbeleid van de gemeente (zie 4.3).

Tevens wordt, om de leefstijl en dus ook het sport- en beweeggedrag van inwoners uit Deventer positief te beïnvloeden, samengewerkt in het netwerk "Gezond in Deventer". Binnen dit netwerk zijn verschillende partijen actief op het gebied van van preventie, gezondheid, welzijn en/of sport & bewegen. Hun missie is het stimuleren en mogelijk maken van een gezonde leefstijl en een gezonde fysieke omgeving, met de focus op gezonde voeding en beweging. Met het voorkomen van overgewicht en obesitas bevorderen zij de gezondheid en vitaliteit van de inwoners van Deventer, van jong tot oud.

3.2 Uitgangspunten voor sportbeleid

Alle inwoners van de gemeente Deventer moeten gebruik kunnen maken van sport- en beweegfaciliteiten en sport- en beweegaanbod. Sportstimulering in de gemeente is daarmee gericht op alle doelgroepen. Aan de doelgroepen worden verschillende programma's gekoppeld. In de programmering dient een goede balans te worden gemaakt tussen:

- preventief aanbod - bijvoorbeeld diverse voorzieningen voor breedtesport en goed geschoolde vrijwilligers bij de sportvereniging;
- curatief aanbod - bijvoorbeeld mensen met obesitas helpen bewegen, mensen met een chronische aandoening aan het bewegen helpen.

[2] Deze indeling is gebaseerd op: NOC*NSF (2012) Sport inspireert! Sportagenda 2016

3.3 Levensfasebenadering en specifieke doelgroepen als uitgangspunt

De volgende levensfasen en kenmerken kunnen worden onderscheiden:

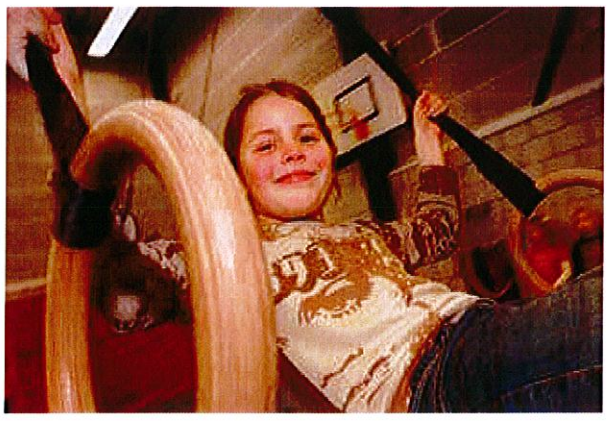
Tabel 1 sport en levensfase

Levensfase	Kenmerken	Landelijk NNGB	Deventer NNGB	Lid vereniging landelijk	Lid vereniging Deventer
0-4 jaar	Spelen is bewegen	Nog onbekend	Nog onbekend	NVT	NVT
4- 11 jaar	Hoge sportdeelname vergeleken met andere leeftijdsgroepen: in deze fase wordt de basis gelegd voor een leven lang sporten	21%	Nog onbekend	53%	76%
12 - 17 jaar	Lage sportdeelname en forse afname van lidmaatschap van sportverenigingen.	15%	Nog onbekend	66%	76%
18- 22 jaar	Veel uitval want sport moet concurreren met tal van andere vrijetijdsmogelijkheden, studie en werk (bijbaantjes)	51%	51% (18-34)	26%	47% (18-34)
23 - 54 jaar	Veel afhakers door de combinatie van werk en privéleven; veelal inactieve levensstijl door inactieve beroepen		58% (35-54)		37% (35-54)
55 - 64 jaar	Mobiliteit en beweegmogelijkheden nemen af		54%		31%
65+ jaar	Mobiliteit en beweegmogelijkheden nemen af	58%	61%	25%	26%

De uitdaging is om mensen in elke levensfase te boeien en te binden door aan te sluiten op hun wensen, behoeften en capaciteiten[3]. Hierbij is er aandacht voor de diversiteit in (etnische of culturele) achtergrond en mogelijkheden (geestelijke of lichamelijke beperkingen, chronische aandoeningen). Per levensfase worden de belangrijkste partners in stelling gebracht zoals scholen, sportverenigingen, commerciële aanbieders en intermediaire organisaties. De gemeente neemt hierin de regie.

Levensfase jeugd/jongeren (0-4 jaar):

Wie is deze groep en welke activiteiten passen hierbij? Dat wordt onderzocht in de komende beleidsperiode. In het netwerk 'Gezond in Deventer' werkt de gemeente samen met Sportbedrijf Deventer, Raster, Dimence, GGD, Tactus, Saxion en ENO/ Salland om meer bewegen en een gezonde leefstijl al op jonge leeftijd gestalte te geven.

Levensfase jeugd/jongeren (4-11 jaar):

De ambitie van de gemeente is dat alle kinderen in Deventer opgroeien met sport en ervaren dat sport leuk is. Hierbij zijn onder meer primair onderwijs, speciaal primair onderwijs, sportverenigingen, Raster en Leeuwenkuil belangrijke samenwerkingspartners. De afgelopen jaren is hier onder andere invulling aan gegeven door zogenoemde combinatiefunctionarissen onderwijs en sport.

[3] Indien noodzakelijk zal worden onderzocht wat de wensen en behoeften van specifieke doelgroepen zijn

Naast de inzet op scholen wordt ook gekeken hoe jongeren verder enthousiast gemaakt kunnen worden voor sport en mogelijkheden hebben om te sporten in de openbare ruimte in hun woonomgeving. Hierbij wordt aangesloten op het speelbeleid van de gemeente 'Visie op spelen' met fysieke aanpassingen in de openbare ruimte, maar ook door in de openbare ruimte sportieve activiteiten te laten organiseren in samenwerking met diverse partners.

Levensfase jeugd/jongeren (12 -17 jaar):

Na de basisschool bewegen en sporten jongeren veel minder. Ook het lidmaatschap van sportverenigingen neemt fors af. Dit is een landelijk beeld.
Doel is om het relatief hoge percentage dat lid is van een sportverenging, ten opzichte van het landelijk gemiddelde te handhaven in samenwerking met onder meer het Etty Hillesum Lyceum, sportverenigingen en het Sportbedrijf.

Levensfase jong volwassenen (18-22 jaar):

Bij jong volwassenen is het doel om ervoor te zorgen dat diegenen die sporten dit ook blijven doen.
Hiervoor zijn samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, MKB en DKW van groot belang. Dit, om jong volwassenen te enthousiasmeren voor een sportieve leefstijl (zie ook levensfase volwassenen).

Levensfase volwassenen (23-54 jaar):

Binnen de levensfase volwassenen zet de gemeente Deventer specifiek in op mensen met achterstanden. Het gaat dan onder andere om inwoners met een lage sociaal economische status (SES) en mensen met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente kan samen met partners zoals Rechtop! voorwaarden scheppen die nodig zijn om daadwerkelijk te gaan sporten. Drempels als te weinig financiële middelen en logistieke problemen worden hierdoor zoveel mogelijk weggenomen. Bezien wordt in hoeverre met werkgevers in Deventer samen gewerkt kan worden zodat werkgevers sportactiviteiten via, bij of aansluitend op het werk mogelijk maken. Verder zorgt Deventer onder andere voor voldoende laagdrempelige sportvoorzieningen dichtbij huis (zie ook accommodaties en voorzieningen) en gaat zij sportorganisaties ondersteunen om hun activiteiten meer vraaggericht te maken (o.a. flexibelere tijden/lidmaatschappen).

Levensfase senioren (55 - 64):

Naarmate de leeftijd stijgt, ontwikkelen mensen vaak ook meer chronische aandoeningen. Sport- en beweegactiviteiten hebben op deze aandoeningen een gunstig effect. Het belang van sport en bewegen neemt dus toe. Senioren in Deventer in deze categorie doen het relatief goed ten opzichte van landelijke gemiddelden. Dit willen we handhaven door onder meer samen te werken met: Sportverenigingen en MKB en DKW.

Levensfase senioren (65+):

De sportdeelname in deze levensfase ligt lager dan in de andere levensfasen. Naarmate de leeftijd stijgt, ontwikkelen mensen vaak ook meer chronische aandoeningen. Sport- en beweegactiviteiten hebben op deze aandoeningen een gunstig effect. Het belang van sport en bewegen neemt dus juist toe. Daarnaast neemt in deze levensfase heel geleidelijk het aantal sociale contacten af door het uittreden uit het arbeidsproces en door sterven van vrienden en kennissen. Sport- en beweegactiviteiten kunnen juist een grote rol spelen in het onderhouden of maken van nieuwe sociale contacten. Het aandeel 65-plussers in Deventer bedroeg in 2013 bijna 16%. In 2040 ligt het percentage ouderen in Deventer tussen 23 en 25%[4]. Dit geeft aan dat het belangrijk is om sport- en beweeggedrag van zowel de groep volwassenen (dit zijn de toekomstige senioren) als senioren te stimuleren.

[4] Bevolkingsprognoses Deventer 2013

3.4 Mensen met een beperking

Mensen met een beperking sporten aanzienlijk minder dan mensen zonder beperking. Om mensen met een beperking in de maatschappij te stimuleren om mee te doen is het van belang dat deze doelgroep deelneemt aan activiteiten en laagdrempelig gebruik kan maken van accommodaties.

3.5 Focus op breedtesport

Breedtesport is een bindende factor in de samenleving. Daarin komen gezondheid, veiligheid, overdracht van waarden en normen, integratie en maatschappelijke binding bijeen. Vanuit de maatschappelijke functie en verantwoordelijkheid van de gemeente ligt de nadruk binnen het Meedoen Sportbeleid op het voorzien in voldoende en goede mogelijkheden voor de breedtesport en daarmee ook prestatieve sport.
Daarnaast wordt echter ook onderkend dat aansprekende topsportprestaties:

- de breedtesport van een impuls kunnen voorzien;
- bijdragen aan de trots en het wij-gevoel onder de inwoners van Deventer;
- bijdragen aan een positief imago van de gemeente.

Hoewel de gemeente Deventer positief staat tegenover ontwikkelingen op het gebied van talentontwikkeling/topsport, wordt talentontwikkeling/topsport niet gezien als speerpunt in het gemeentelijk sportbeleid. Met een keuze voor de breedtesport willen we de beschikbare middelen zo inzetten dat we daarmee het grootste gedeelte van de Deventer bevolking bereiken. Het stimuleren van topsportprestaties wordt primair gezien als een taak van de verenigingen, waarbij de gemeente in voorkomende gevallen uitsluitend een ondersteunende rol kan vervullen waar het gaat om het faciliteren van de topsport.

3.6 Delen van kennis en deskundigheidsbevordering doelgroepen en programma's

Om kennis te delen over specifieke doelgroepen kan een 'marktplaats' worden ontwikkeld. Deze kennisfunctie gaat niet alleen over 'kenniscirculatie', maar ook over het bevorderen van deskundigheid. Zo worden sportverenigingen die gemotiveerd zijn al dan niet tijdelijk ondersteund om aanbod voor specifieke doelgroepen te kunnen ontwikkelen en aan te bieden. De vrijwilliger is hierbij ook een doelgroep waar de gemeente aandacht aan besteedt, onder meer door het aanbieden van training en scholing (zowel sporttechnisch als beleidsmatig).

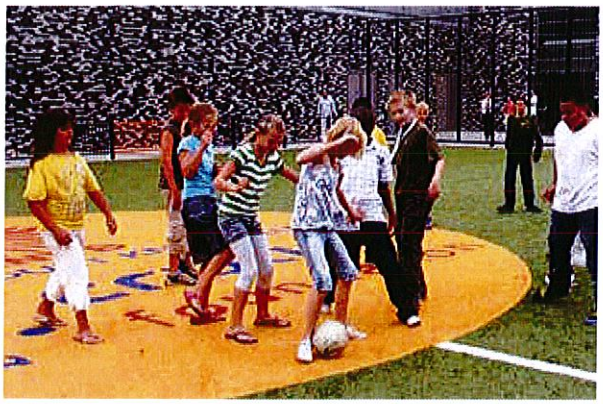
3.7 Samenwerking is het sleutelwoord

Om specifieke doelgroepen te bereiken is samenwerking tussen partijen van groot belang. Als meest voor de hand liggend voorbeeld zien we de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen die de afgelopen jaren steeds sterker wordt. Deze samenwerkingsverbanden bieden voor sportverenigingen en scholen kansen om nieuw aanbod te ontwikkelen, leden te werven en kennis uit te wisselen. Om moeilijk bereikbare groepen in beeld te krijgen en in beweging te krijgen wordt intensiever samengewerkt tussen onder meer Sportbedrijf Deventer, de Sportploeg Deventer, Raster en de sociale teams.

4. Basisinfrastructuur accommodaties en voorzieningen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de basisinfrastructuur van accommodaties en voorzieningen neergezet. Er wordt ingegaan op wat nodig is om te kunnen sporten of bewegen. Het gaat daarbij om een goede infrastructuur van accommodaties (binnen en buiten), schoolpleinen, fietspaden en hardlooproutes die Deventer maken tot een veilige en uitdagende omgeving die mensen verleidt om te gaan bewegen.

4.2 Uitgangspunten accommodaties en voorzieningen Meedoen Sportbeleid

- In Deventer streven we naar een goede spreiding van binnen- en buitensportaccommodaties over de wijken en dorpen. Wij zien het als een gezamenlijke opgave met partners in de stad om een basisinfrastructuur in stand te houden. Uitgangspunt is dat dit gebeurt met verenigingen die vitaal zijn of willen worden.

- De gemeente zet in op gedegen binnen- en buitensportaccommodaties die goed bereikbaar, veilig en toegankelijk zijn.

- De gemeente kent, op basis van een historisch gegroeide situatie, een onderscheid in 3 typen accommodaties (A, B, C). Feitelijk zien we er nog twee. Dit betreft:

  1. Accommodaties waar de gemeente geheel of gedeeltelijk eigendom heeft.
  2. Accommodaties die in eigendom zijn van derden.

  Als het gaat om investeringen in accommodaties dan geldt dit voor investeringen in de eerste categorie, mits de daar gevestigde vereniging(en) vitaal zijn. Voor verenigingen die niet vitaal zijn en waarvan de gemeente eigenaar is van de betreffende accommodatie worden enkel strikt noodzakelijke investeringen gedaan. De gemeente handhaaft de 1/3 regeling voor verenigingen in de tweede categorie, mits de verenigingen vitaal zijn.

  Hiervoor stelt de gemeente een **investeringsfonds** in. Op basis van onderzoek naar kwaliteit van en behoefte aan accommodaties kan uit dit fonds geput worden voor uitbreidings- c.q. verbeterinvesteringen. Voor het in stand houden van gemeentelijke buitensportaccommodaties is een vervangingsschema voor meerdere jaren opgesteld.

- De gemeente gaat uit van maatwerk per sportpark. Daar waar private of publieke ontwikkelingen rondom een sportpark ontstaan die een multifunctioneel gebruik kunnen bevorderen en samenwerking tussen verenigingen, kan de gemeente de afweging maken mee te werken aan een integrale benadering van het sportpark.

- De gemeente wil onderzoek doen naar de voor- en nadelen van privatisering van accommodaties. Dit om geld, dat nu vooral gaat naar het beheren en onderhouden van accommodaties, te gebruiken voor het daadwerkelijk stimuleren van sportdeelname. Daarnaast draagt privatisering bij aan het zelfsturende en ondernemend vermogen van sportverenigingen. Dit onderzoek is gericht op binnensportaccommodaties, met als gesprekspartner Sportbedrijf Deventer, maar ook andere betrokken partijen, en op buitensportaccommodaties.

- Naast de specifieke sportaccommodaties realiseert en handhaaft de gemeente uitnodigende spel- en sportaanleidingen in de openbare ruimte. Denk aan wandelpaden, fietspaden, mountainbikeroutes, parken, trapveldjes, speelplekken, brede trottoirs, speelvoorzieningen, Cruijff Courts, skatebanen e.d.
- De gemeente waardeert verenigingen in categorie één die zelf initiatief nemen in onderhoud en beheer van accommodaties. In die gevallen kan zij een beheers-, c.q. exploitatiesubsidie beschikbaar stellen

- Het beleid van de gemeente is dat alle opstallen op de sportparken eigendom zijn van de verenigingen. Daar waar de gemeente nog eigenaar is van kleedaccommodaties (clubhuizen zijn altijd eigendom van de vereniging geweest) wordt de komende jaren gewerkt aan overdracht van deze accommodaties naar de verenigingen.
- Voor uitbreiding c.q. verbeteren van de basisaccommodaties spitst de gemeente zich toe op verenigingen die vitaal zijn, door middel uitbreidings- / verbeterinvesteringen.

4.3 Doelstellingen accommodaties en voorzieningen

In 2016 en 2017 wordt onderzocht:

- of er behoefte is aan "trefpunten" bij sportaccommodaties die gebruikt kunnen worden voor sporters in de openbare ruimte;
- hoe de bestemming sport verruimd moet worden in verband met maatschappelijke activiteiten van verenigingen;
- welke concrete behoefte er is aan bundeling van informatie over bijvoorbeeld verhuur, beheer en onderhoud van alle accommodaties in Deventer, zodat verenigingen beter gefaciliteerd kunnen worden;
- onder welke condities verenigingen zelf het onderhoud kunnen uitvoeren en welke voordelen dit biedt;
- wat de voor- en nadelen van privatisering van accommodaties zijn;
- of er op accommodatieniveau meer samenwerking mogelijk is, waardoor kennis gebundeld kan worden ten aanzien van onder andere bestuurskracht, gezamenlijke inkoop, energie, afval en administratie;
- of het haalbaar is dat door verenigingen gezamenlijke sportparkmanagers kunnen worden aangesteld. Deze personen stimuleren samenwerking tussen verenigingen en bijvoorbeeld onderwijsorganisaties, coördineren gezamenlijk gebruik van elkaars accommodaties en nemen initiatief om een vernieuwend, breed aanbod van (maatschappelijke) activiteiten te ontwikkelen;
- of het wenselijk is per sportpark een 'accommodatie-adviesteam' in te stellen, bestaande uit een bouwtechnicus/onderhoudstechnicus en iemand met sportinhoudelijke kennis;
- of er wensen bestaan om een accommodatie beter te benutten en zo ja, wat er nodig is om dit binnen bestaande wet- en regelgeving mogelijk te maken;
- of er door het onderwijs nog meer gebruik gemaakt kan worden van de accommodaties, waardoor in het zomerseizoen vaker buitensport als gymles aangeboden kan worden.

5. Financiën

5.1 Begroting 2016

Deventer geeft jaarlijks 6,5 miljoen uit aan sport.
Dit bedrag kan onderverdeeld worden in de volgende categorieën:

Begroting 2016

	kap.lasten	onderhoud	subsidies gemeente	subsidies overig	inkomsten huur	inkomsten energie/ belast	Totale uitgaven
1. Buitensport van gemeente	800.000	880.000	130.000		-130.000	-110.000	**€ 1.570.000**
2. Binnensport van gemeente		60.000					**€ 60.000**
3. Binnensport + zwembaden niet gemeentelijk			240.000				**€ 240.000**
4. Accommodaties 1/3 regeling			60.000				**€ 60.000**
5. Sportbedrijf Deventer:			2.410.000				**€ 2.410.000**
a. Scheg: zwembad	500.000						**€ 500.000**
b. Scheg: ijsbaan	410.000						**€ 410.000**
c. Scheg: sporthallen/zalen	325.000						**€ 325.000**
d. Borgelerbad	180.000						**€ 180.000**
e. Sporthallen/gymlokalen buiten Scheg	220.000						**€ 220.000**
f. Sportief Deventer							
- Sportservice			110.000				**€ 110.000**
- Verenigingsondersteuning			70.000				**€ 70.000**
- Sportbuurtcoach				55.000			**€ 55.000**
- Combinatiefunctionarissen			100.000	145.000			**€ 245.000**
6. Meedoen subsidiebudget			350.000				
Totaal	**2.435.000**	**940.000**	**3.470.000**	**200.000**	**-130.000**	**-110.000**	**€ 6.455.000**

1. Buitensportaccommodatie in gemeentelijk eigendom: € 1.570.000

De sportparken zijn in merendeel eigendom van de gemeente.
Deze sportparken zijn voor een deel tot gekomen met éénmalige middelen en deels wordt er op afgeschreven en rente over betaald. De totale kapitaallasten bedragen ongeveer € 800.000 per jaar.
Er wordt jaarlijks voor een bedrag van 600.000 aan onderhoud voor de grasvelden en de daar omheen liggende beplanting uitbesteed aan het Groenbedrijf.
Daarnaast geeft de gemeente ongeveer € 280.000 uit aan onderhoud van overige (onderdelen) buitensportaccommodaties (atletiekbaan, kleedkamers, lichtinstallaties e.d.), renovaties van velden en aan energie/belasting uitgaven welke voor een groot deel weer doorberekend worden aan de gebruikende verenigingen.
Totaal aan onderhoud derhalve € 880.000.
Verder wordt voor een bedrag van ruim € 130.000 aan subsidies besteed voor verenigingen die zelf het volledig óf alleen het klein onderhoud van de sportvelden verrichten.
Aan inkomsten komt er ongeveer € 240.000 binnen waarvan € 130.000 huurinkomsten en € 110.000 uit de hiervoor genoemde energie/belastingkosten.

2. Binnensportaccommodaties in gemeentelijk eigendom: € 60.000

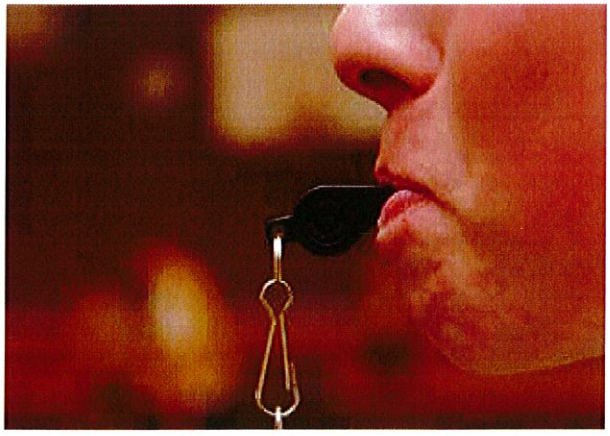
De gemeente heeft nog één binnensportaccommodatie in eigendom te weten de sporthal de Uutvlog in Bathmen. Uitgaven ongeveer € 60.000 per jaar.

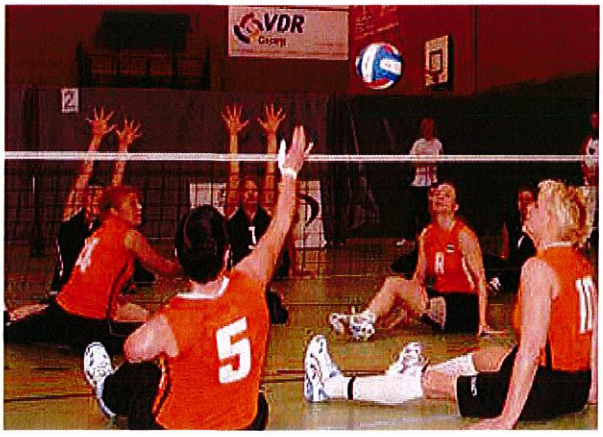
3. Niet-gemeentelijke binnensport- en zwemaccommodaties: € 240.000

De meest binnensport- en zwembadaccommodaties zijn ondergebracht bij het Sportbedrijf Deventer.
Dit geldt echter niet voor de zwembaden in Bathmen en in Lettele en de sporthal in Schalkhaar. De exploitatie van deze accommodaties wordt gesubsidieerd voor een totaal een bedrag van € 240.000.

4. Accommodaties van verenigingen waarvoor de 1/3-subsidieregeling geldt: € 60.000

Veel verenigingen hebben zelf accommodaties in eigendom. Te denken valt aan tennisbanen, watersportaccommodaties, jeu-de-boulesaccommodaties e.d. Voor deze accommodaties is de 1/3-subsidieregeling in het leven geroepen om de verenigingen een bijdrage te kunnen leveren in de stichtings- c.q. renovatiekosten. De totale subsidiepost bedraagt € 60.000 per jaar.

5. Sportbedrijf Deventer:

De gemeente geeft jaarlijks ruim € 4 miljoen subsidie aan het Sportbedrijf Deventer.
Door deze subsidie wordt het tekort, op een totale begroting van ruim € 10 miljoen, afgedekt. Globaal wordt van de € 4 miljoen subsidie ongeveer € 1,6 miljoen besteed aan afdekking van kapitaallasten en € 2,4 miljoen voor de lopende exploitatie en activiteiten en personele kosten. De € 1,6 miljoen aan kapitaallasten omvat het volgende:

a.	De Scheg: zwembad	€ 500.000
b.	De Scheg: ijsbaan	€ 410.000
c.	De Scheg: sporthallen/zalen	€ 325.000
d.	Borgelerbad	€ 180.000
e.	Sporthallen/gymlokalen buiten de Scheg	€ 220.000

Daarnaast vindt ook subsidiering van Sportief Deventer (activiteiten) plaats.
Deze subsidie is als volgt onder te verdelen:

- Sportstimulering	€ 110.000
- Verenigingsondersteuning	€ 70.000
- Sportbuurtcoach (subsidie rijk)	€ 55.000
- Combinatiefunctionarissen (subsidie gemeente)	€ 100.000
- Combinatiefunctionarissen (subsidie rijk)	€ 145.000

- Voor combinatiefunctionarissen geldt dat dit voor 2016 en verder nog moet worden vastgesteld als gevolg van een raadsmotie

6. Meedoen subsidiebudget (stedelijk): € 350.000

Binnen de begroting van Meedoen is een post subsidie opgenomen waar ook sportverenigingen gebruik van kunnen maken.

5.2 Accommodaties en voorzieningen

Voor het in stand houden van gemeentelijke buitensportaccommodaties is een meerjareninvesteringsschema opgesteld waarin een investeringsbehoefte van € 5 miljoen is opgenomen. Voor € 2,7 miljoen bestaat de investeringsbehoefte uit nieuw beleid en voor 2,3 miljoen uit vervangingsinvesteringen. De nieuwe investeringen van € 2,7 miljoen worden opgenomen in de voorportaallijst investeringen. Dekking voor de vervangingsinvesteringen van € 2,3 miljoen kan voor ca. 2 miljoen worden gevonden in vrijvallende kapitaallasten. Omdat er nog geen volledige dekking is voor de voorgenomen vervangingsinvesteringen zal kritisch worden gekeken naar de omvang en het moment van vervangen.

Er wordt onderzoek gedaan naar kwaliteit, behoefte en eigendomssituatie met betrekking tot accommodaties. Voor de financiële uitkomsten van het onderzoek wordt mogelijk een investeringsfonds voor een nieuw beleid ingesteld

5.3 Vitale en maatschappelijk actieve verenigingen

Binnen het bestaande budget worden verenigingen ondersteund die zichtbaar willen werken aan hun vitaliteit en maatschappelijke activiteit. Een verdere uitwerking volgt in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

5.4 Doelgroepen en programmering

Binnen het bestaande budget krijgen partijen de opdracht om een programmering voor doelgroepen te organiseren.

Enerzijds kunnen verenigingen gebruik maken van het aanbod van het Sportbedrijf (+ € 480.000) terwijl zij anderzijds aanvragen kunnen indienen bij het Meedoenbudget van de gemeente Deventer (+ € 350.000).

Een verdere uitwerking volgt in jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.

Colofon

Uitgave : Gemeente Deventer
Vormgeving : AMGdesign Deventer

Datum : november 2015